

MM. Marc Lies, Ricardo Marques, Mmes Octavie Modert, Nathalie Morgenthaler, MM. Laurent Mosar, Jean-Paul Schaaf, Marc Spautz, Charles Weiler, Mme Stéphanie Weydert, MM. Claude Wiseler, Michel Wolter (par Mme Nathalie Morgenthaler) et Laurent Zeimet ;

Mme Barbara Agostino, MM. Guy Arendt, André Bauler, Gilles Baum, Mmes Simone Beissel, Corinne Cahen, MM. Luc Emering (par M. Gusty Graas), Fernand Etgen, Patrick Goldschmidt (par M. André Bauler), Gusty Graas, Mmes Carole Hartmann, Mandy Minella, Lydie Polfer (par Mme Barbara Agostino) et M. Gérard Schockmel ;

M. Dan Biancalana, Mmes Taina Bofferding, Liz Braz, Francine Closener, M. Yves Cruchten, Mme Claire Delcourt, MM. Mars Di Bartolomeo (par Mme Francine Closener), Georges Engel, Franz Fayot, Claude Haagen, Mme Paulette Lenert et M. Ben Polidori ;

MM. Jeff Engelen, Dan Hardy, Fred Keup, Mme Alexandra Schoos (par M. Tom Weidig) et M. Tom Weidig ;

Mme Djuna Bernard, M. Meris Sehovic, Mmes Sam Tanson et Joëlle Welfring ;

MM. Sven Clement et Marc Goergen ;

MM. Marc Baum et David Wagner.

Freet d'Chamber d'Dispens vum zweete Vote constitutionnel?

(Assentiment)

Dann ass dat esou decidéiert.

An domat si mer dann um Enn vun eiser Sëtzung ukomm. An d'Chamber kënnst muer de Moien um 9.00 Auer nees zesummen.

D'Sëtzung ass opgehuewen.

(La séance publique est levée à 16.29 heures.)

95e séance

Sommaire

1. Ouverture de la séance publique

M. Claude Wiseler, Président

p. 26

2. 8474 – Projet de loi portant modification de la loi du 26 juillet 2022 relative au régime d'aides en faveur des entreprises investissant dans des infrastructures de charge pour véhicules électriques

p. 26

Rapport de la Commission de l'Économie, des PME, de l'Énergie, de l'Espace et du Tourisme : M. André Bauler

Discussion générale : M. Jeff Boonen | M. Georges Engel | M. Tom Weidig | Mme Joëlle Welfring | M. Sven Clement | M. David Wagner

Prise de position du Gouvernement : M. Lex Delles, Ministre de l'Économie, des PME, de l'Énergie et du Tourisme

Vote sur l'ensemble du projet de loi 8474 et dispense du second vote constitutionnel

3. Déclaration de M. le Premier ministre Luc Frieden sur la réunion avec les partenaires sociaux, suivie d'un débat

p. 29

Déclaration : M. Luc Frieden, Premier ministre

Débat : M. Marc Spautz | M. Gilles Baum | M. Georges Engel (intervention de M. Xavier Bettel, Vice-Premier ministre) | M. Fred Keup | Mme Sam Tanson | M. Sven Clement | M. Marc Spautz (parole pour fait personnel) | Mme Sam Tanson | M. Marc Baum

Présidence : M. Claude Wiseler, Président

Au banc du Gouvernement : M. Luc Frieden, Premier ministre ; M. Xavier Bettel, Vice-Premier ministre ; Mme Martine Hansen, M. Lex Delles, M. Gilles Roth, Mme Martine Deprez, M. Léon Gloden, M. Georges Mischo, Mme Elisabeth Margue, Ministres

(La séance publique est ouverte à 09.00 heures.)

1. Ouverture de la séance publique

M. Claude Wiseler, Président | Ech maachen d'Sëtzung op.

2. 8474 – Projet de loi portant modification de la loi du 26 juillet 2022 relative au régime d'aides en faveur des entreprises investissant dans des infrastructures de charge pour véhicules électriques

Mir fänken d'Sëtzung vun de Moie mam Projet de loi 8474 iwwert d'Aidë fir Entreprises, déi an Infrastrukture fir Elektroautoen investéieren, un. D'Riedezäit ass hei e Basismodell. De Rapporteur huet also 10 Minuten, déi eenzel Fraktiounen a Sensibilitéite 5, d'Regierung huet der 10. Et hu sech schonn ageschriwwen:

den Här Jeff Boonen, den Här Georges Engel, den Här Tom Weidig, d'Madamm Joëlle Welfring, den Här Sven Clement an den Här David Wagner. D'Wuert huet elo de Rapporteur vum Projet de loi, den honorabelen Här André Bauler. Här Bauler, Dir hutt d'Wuert.

Rapport de la Commission de l'Économie, des PME, de l'Énergie, de l'Espace et du Tourisme

M. André Bauler (DP), rapporteur | Jo, merci, Här President. Léif alleguer, fir d'éischt géif ech Iech emol alleguer e schéine gudde Moie wënschen.

(Hilarité et brouhaha)

Mam Projet 8474 soll d'Gesetz vum 26. Juli 2022 iwwert den Aidëregimm fir d'Entreprises, déi a Luedinfrastrukture fir elektresch Gefierer investéieren, verlängert an ugepasst ginn, fir déi nohalteg Mobilitéit ze fërderen. An dësen Dispositif gëtt op d'Waasserstoffinfrastrukturen ausgeweit. Gläichzäitig ginn d'Montante vun den Aidë gehéicht.

Dësen Text schreift sech an de PNEC an. De PNEC ass jo bekanntlecherweis de Plan national intégré en matière d'énergie et de climat. Wéi gesot, e schreift sech an dëse Plang an. An e verfollegt d'Zil, dass Lëtzebuerg bis zum Joer 2050 eng klimaneutral Économie gëtt. Och ass dëse Gesetzesprojet kloer en ligne mat eiser nationaler Waasserstoffstrategie.

De Secteur vum Transport – dat soll nach eng Kéier widderholl ginn – generéiert ronn zwee Drëttel vun den CO₂-Emissiounen. Dofir schätzt de PNEC d'Elektromobilitéit als ee vun den Haapthiewelen an, fir eeben d'Dekarbonisierung vum Transportsecteur virunzebréngen.

Dat aktuellt Gesetz vum 26. Juli – also 26. Juli 2022, wuelgemierkt – huet en Aidëregimm en place gesat, deen d'Betribler dozou incitéieren, encouragéiere soll, an d'Rechargeinfrastruktur fir elektresch Gefierer ze investéieren.

Bis haut huet dësen Dispositif en essenzielle Rôle gespillt fir den Ausbau vun den Opluedbornen, souwuel fir déi, déi fir de Public, de Grand public disponibel, verfügbar sinn, wéi och fir déi, déi an den Entreprises installéiert sinn. Esou kann de Réseau vun den Opluedstrukturen hei zu Lëtzebuerg weider ausgebaut ginn.

Déi virgeschloen Ännerunge baséieren op dem Règlement général d'exemption par catégorie, deen et de Memberstaaten erlaabt, verschidden Aiden ouni Autorisation vun der EU-Kommissioun ze accordéieren. Den Aidësystem, deen duerch d'EU-Kommissioun geneemegt ginn ass, wäert Enn 2025 auslafen, mee dëse soll verlängert ginn, well den Ausbau vun de Luedinfrastrukturen onëmgängelech ass, fir eis national Ziler an der Elektromobilitéit ze erreechen.

Dësen Text soll och der Entwécklung vun juristische Kader, deen d'Infrastrukture ronderëm déi alternativ Carburante betrëfft, Rechnung droen an dann eeben och de Kofinanzementsméiglechkeeten, dank staatlecher Hëllef. Sou gëtt dann de Champ d'application vum Aidëregimm ausgedeeent, fir esou d'Ënnerstützung vun den Infrastrukturen, déi de Ravitaillement mat Waasserstoff sécheren, anzebezéien. Dëst schreift sech, wéi gesot, an d'Waasserstoffstrategie vu Lëtzebuerg an.

D'Attributioun vun dësen Aidë gëtt duerch eng sougenannt Mise en concurrence gemaach.

De Gesetzestext reflektéiert och d'Entrée en vigueur vum Règlement 2023/1804 iwwert den Ausbau fir d'Infrastruktur vun alternativem Carburant. Dëst Règlement justifiéiert d'Verlängerung vun dem Aidëregimm

iwwer 2025 eraus a seng Extensioon op aner Versuerungsinfrastrukturen, während et minimal Ziler fir den Ausbau vun de Luedinfrastrukturen an de Waasserstoffversuerungsinfrastrukture festleet.

Dëst Reglement féiert och spezifesch Ufuerderungen oder Exigenze fir déi öffentlech zougänglech Infrastrukturen an, zemools wann et ëm d'Bezuelungsart, den Affichage an d'Transparenz vum Präis geet.

De Gesetzestext gesäit dann och vir, de Montant absolu vun der Aide pro Entreprise op 100.000 Euro eropzesetzen. Hei sinn déi Aiden, déi virum 1. Juli 2025 accordéiert gi sinn, ausgeschloss, soudass déi Betriber, déi schonn eng Aide gefrot haten, nach e Finanzement ufroe kënnen.

Här President, d'Wirtschaftskommissioun krut zu demem Projet zwee Avisen eran. De Staatsrot huet säin Avis de 17. Juni agereecht a keng formell Oppositioun ausgeschwat. Déi héich Kierperschaft huet eng Rei legistesche Bemierkunge gemaach.

D'Handelskummer huet hiren Avis den 31. Mäerz erageschéckt. Si begréisst d'Verlängerung vum Aideregimm ëm zwee Joer. D'Handelskummer ënnerstréicht, datt des Aiden en incitativen Effekt sollen hunn. Dat heescht, si sollen d'Enterprises dozou bréngen, Investissementer ze tätigen, déi ouni des Aiden eeben net rentabel wieren.

D'Chambre de Commerce begréisst d'Hausse vum Montant vun den Aiden an och, datt déi mobil Opluedstrukture wéi och Waasserstofftankstellen elo vun dem Dispositif profitéiere kënnen. Wat déi mobil Infrastrukturen ugeet, ass dëst och kloer vu Virdeel am Fall vun engem Chantier.

Wat d'Ufuerderung iwwert déi erneierbar Hierkonft vun der geliwwerter Energie ugeet, recommandéiert d'Handelskummer awer, d'Sanktioun am Fall vum Netanhale vun der Verflüchtung, 100%eg erneierbare Waasserstoff ze liwweren, ofzeschwächen.

Den Zougang zu 100%eg erneierbarem Waasserstoff bis 2035 häntk vu verschidde Facteuren of an ass net eleng an der Verantwortung vun de Beneficiairë vun den Hëllef. D'Handelskummer fäert, datt des Bedéngung soss eng ofschreckend Wierkung kéint hunn.

Fir weider Detailer verweisen ech gären op mäi schrëftleche Rapport an ech géif dann och elo schonn d'Zoustëmmung vu menger Fraktioun zu demem Projet ginn.

Ech soen Iech Merci fir Är Opmierksamkeet.

Une voix | Très bien!

M. Claude Wiseler, Président | Ech soen dem Här Bauler Merci fir säi schrëftlechen a fir säi mëndleche Rapport.

An dann huet den éischten ageschriwwene Riedner, den Här Jeff Boonen, d'Wuert. Här Boonen.

Discussion générale

M. Jeff Boonen (CSV) | Merci, Här President. De Rapportier ass op all d'Detailer vun demem Projet de loi agaang. Et geet drëm, eng Upassung vun EU-Bestëmmungen ze maachen, fir Betriber ze hëllef, a Luedinfrastrukturen ze investéieren, eng Kéier privat, wou se kënnen hire Mataarbechter dat ubidden, oder an öffentlech Bornen.

Fir eis ass et wichteg, an Infrastruktur ze investéieren, well domat stelle mer sécher, dass de Präis vun den alternativen Energieträger, vun der elektrescher Mobilitéit, awer och vum Waasserstoff, erofgeet.

Fir d'CSV huet d'Energietransitioun eng absolutt Prioritéit. D'Mobilitéit – et ass gesot ginn – mécht zwee

Drëttel vun den CO₂-Emissiounen hei aus. An domadder ass et wichteg, dass mer desen Deel op CO₂-Neutralitéit ëmstellen.

An d'Infrastruktur – et ass gëscht schonn hei gesot ginn, wéi mer d'Bäihëllef fir d'Autoe gestëmmt hunn – ass immens wichteg. Et geet net nëmme duer, Bäihëllef op Elektroautoen ze ginn. Et geet och drëm, sou wéi de Minister Wilmes et gesot huet, en Ekosystem ze schafen, an deem déi nei Mobilitéit, déi alternativ Mobilitéit ka funktionéieren.

Dozou gehéieren dann och Luedinfrastrukturen, dozou gehéieren déi sougenannten Home-Management-Systemer, dass een doheem ka lueden. Well mir wësse jo: doheem lueden ass bekanntlech dat Bëllegst. An duerfir ass et natierlech wichteg, dass mer och weider ënnerstëtzen, dass kënnen Luedstationen do installéiert ginn. Mee eeben dobaussen, wann een ënnerwee ass, brauch een och mol Stroum oder Waasserstoff.

Mir begréissten d'Verlängerung vun des Aiden. Mir begréissten awer och d'Upassung un d'Waasserstoffstrategie, dass hei de Waasserstoff mat erageholl gëtt. Och wann de Waasserstoff net déi wichtegst Roll an der Mobilitéit wäert spillen, mécht een awer hei eng Ouverture, fir ze soen, wann iergendwou eng Méiglechkeet ass oder gebraucht gëtt, kann och eng Waasserstofftankstell gebaut ginn.

Mir begréissten dann och de Pragmatismus, deen hei ugewannt ginn ass, fir deen Text, dee Gesetzesprojekt sou pragmatesch wéi méiglech mat de Betriber ëmzesetzen, dat heescht d'Retroaktivitéit, déi dran ass, fir dass d'Betriber och elo retroaktiv kënnen déi Aiden ufroen an dann d'Infrastruktur bis 100.000 Euro ka subventionéiert ginn an net gekuckt gëtt, wéi vill Bau ass, wéi vill Technik ass, mee dass eeben e Gesamtpackage erlaabt, dat do ze maachen.

Et ass eng Energiepolitik fir a mat de Betriber. An dofir wëll ech hei den Accord vun der CSV-Fraktioun ginn.

Plusieurs voix | Très bien!

M. Claude Wiseler, Président | Merci, Här Boonen. An dann huet den Här Georges Engel d'Wuert. Här Engel.

M. Georges Engel (LSAP) | Merci, Här President. Dir Dammen an Dir Hären, d'Dekarbonisatioun vum Transportsecteur, deen nach ëmmer zwee Drëttel vun de Gesamtemissiounen am Land hei ausmécht duerch eis speziell Situatioun, ka just klappen, wa genuch Infrastrukturen do sinn. A genau do setzt dese Gesetzesprojekt jo och un. Dee Projet hei verlängert a verbessert de besteeënde Regimm vun Hëllef an Enterprises, déi an Infrastrukturen investéieren, fir Elektroautoen ze lueden, a geet nach e Schratt méi wäit, andeems en och d'Infrastrukture fir Waasserstoff als Alternativenergie mat bäizitt.

Dat ass eng wichteg Etapp fir eng klimaneutral Wirtschaft bis 2050. Mir ënnerstëtzen hei kleng a mëttelgrouss Enterprises, wat ganz gutt ass, wat ganz wichteg ass. Domadder schafe mer och Zukunftsinvestissementer. Mir preparéieren hei de Lëtzebuerger Wirtschaftsstanduert op déi energieetesche an technologesch Transitioun. Dat hei ass e ganz gudder Projet, dee mer gären ënnerstëtzen.

An duerfir ginn ech och hei den Accord vun der LSAP. Merci.

Une voix | Très bien!

M. Claude Wiseler, Président | Merci, Här Engel. Da kritt den Här Tom Weidig d'Wuert. Här Weidig.

M. Tom Weidig (ADR) | Merci, Här President. Dir Dammen an Hären, dese Gesetzesprojekt ass nees e

Paradebeispill vun enger net ganz rationaler Energie-, Wirtschafts- a Klimapolitik, gesteiert vun Ideologie an net vun der fräier Maartwirtschaft. Si wäert laangfristeg héchstwahrscheinlech net vill bréngen, mee awer de Bierger ganz vill kaschten. An dat an enger Zäit, wou mer 5 % Defensebudget bezuele mussen an eise Pensiounssystem rette mussen.

Kommt, mir kucken eis emol déi ekonomesch Dynamik un! Firwat muss d'Regierung Luedinfrastruktur fir elektresch Autoe subventionéieren? Firwat muss d'Regierung de Waasserstoff als Energiequell massiv pushen? Firwat muss d'Regierung d'Firme forcéieren, datt de Stroum an de Waasserstoff op jidde Fall deelweis aus erneierbaren Energië kommen? Ganz einfach, well d'Firmen no enger Analys decidéiert hunn, dass esou Investitiounen u sech fir si am Moment mat deem haitegen Technologiestandard – ech betounen: am Moment – laangfristeg keen ekonomesche Sënn maachen.

De Stroumpräis ass am Moment ze héich an de Waasserstoff ass einfach net rentabel. De Waasserstoff, dee bei enger Nuklearzentral produziéiert kéint ginn, ass méi bëlleg, mee dese Waasserstoff wëlle mir jo net.

Ech hat an der Commissioun de Minister gefrot, ob de Ministerium weess, wéi vill Firmen des Investitiounen och fräiwëlleg géife maachen, ouni Subsid. Ech hunn elo keng konkret Äntwert kritt. Ech mengen, bal keng.

Mee kommt, mir kucken eis mol déi reell Käschten un! Hei gëtt suggeréiert, datt dat Ganz just de Subsid kascht. Dat ass awer net richtig. Wann eng Firma vun engem Bensinnsauto oder Dieselauto op en elektreschen Auto iwwergeet, dat heescht och, datt déi Firma kee Bensinn oder Diesel méi keeft. An domat kritt de Staat och keng Tax méi. An da brauch ee Stroum fir des Autoen. Dee soll jo aus erneierbaren Energië kommen. An déi Produktioun, déi gëtt natierlech och massiv subventionéiert vun der Regierung, pardon, vum Lëtzebuerger Steierzueler. Dat heescht, de Steierzueler bezitt de Subsid, e bezitt d'Taxen, déi net méi erakommen, an e bezitt d'Subventioun, fir de Stroum ze generéieren.

Ech hat an der Commissioun de Minister gefrot, ob si am Ministerium iwwerhaupt all déi Käschten zesummegerechent hunn, an den Här Minister huet gesot: „Nee“, an he wëilt dat och net maachen. Dat ass net an der Rei.

Wéi absurd déi Politik ass, kann een och gesinn, wa mer zum Beispill géifen unhuelen, datt elo jiddwereen nëmme méi elektresch Autoe géif fueren. Mir géife keng Taxe méi erakréien a mir subventionéieren och de Stroumpräis fir d'Lueden. Dat ass einfach ekonomesch net tragbar.

Ech wëll hei nach eng Kéier ganz kloer soen: Mir sinn och fir modern Technologie. Den E-Auto ass eng super Saach a bestëmmte Kontexter. Mee et verzerrt de Marché, eng Technologie, déi de Moment nach net masseräif ass, einfach massiv ze subventionéieren an einfach per force wëllen dat enger Maartwirtschaft ze imposéieren. Dat geet no hanne lass.

Mir mussen Gedold hunn, Fuerschung maachen. A wann déi richtig Zäit kéint, da mussen mer héichskäléieren.

Merci.

M. Fred Keup (ADR) | Très bien!

M. Claude Wiseler, Président | Merci, Här Weidig. An dann huet d'Madamm Joëlle Welfring d'Wuert. Madamm Welfring.

Mme Joëlle Welfring (déi gréng) | Merci, Här President. D'Stäerkerung an de weideren Ausbau vun

der Luedinfrastruktur, grad och fir kleng a mëttelgrouss Betriber, ass eng wichteg Saach.

Nieft dësem Ausbau gesäit dëst Gesetz awer och d'Méiglechkeet vir, den Invest a Waasserstofftankstelle finanziell ze ënnerstëtzen. An ënnert der Konditioun, dass Waasserstoff mat Hëllef vun erneierbaren Energien esou effikass wéi méiglech hiergestallt gëtt, kënnen waasserstoffbaséiert Technologien eng sënnavoll Ergänzung sinn an de Léisunge fir d'Energietransitioun.

Viru e puer Méint hate mer hei am Sall iwwert d'Gesetz iwwert den Opbau an d'Ubannung un den europäesche Waasserstoffniveau geschwat. A mir waren eis eens driwwer, dass Waasserstoff weinst sengem opwennege Produktionsprozess virun allem fir bestëmmte Beräicher an der Dekarboniséierung gëeegent ass, wou et keng valabel Alternative gëtt.

Aleng den aktuelle Waasserstoffpräis sollt eis en Hiweis drop sinn, dass d'Notzung soll prioritär a strateegesch wichteg Beräicher gefërdert ginn, wéi zum Beispill dem Ersatz vun Äerdgas an einzelen Industrieprozesser, a manner an d'Mobilitéit, wou jee länger, jee méi valabel a méi wirtschaftlech attraktiv Alternativen disponibel sinn.

Rezent Nouvelles aus eisen Nopeschlänner confirméieren dës Aschätzung. Taxifirmen, déi hir Gefierer mat Waasserstoff bedriwwen hunn, klammen op Elektresch ëm. Mat McPhy huet ausserdeem ee vun de wéinege franséischen Hiersteller vu gréngem Waasserstoff Insolvenz ugemellt. Mee och hei am Land melle Logistikentreprisen no an no méi e groussen Interessi un Elektrocamiounen un, net nëmme well Waasserstoff hinnen ze deier oder einfach net ze kréien ass, mee och well d'Reechwäit vum batteriebedriwwene Schwéiertransport sech no an no verbessert huet.

Dofir wollt ech de Minister Folgendes froen: Wat gesitt Dir vir, fir ze evitéieren, dass d'Betriber mat deenen neie Bähëllefen eventuell encouragéiert sinn, elo an eng Technik ze investéieren, déi an noer Zukunft riskéiert, sech als net wirtschaftlech erauszustellen?

A verschiddenen europäesche Länner, zum Beispill an Däitschland an an der Belsch, gëtt nukleare Waasserstoff nees méi populär, an dat obwuel d'Liwerkette vun der Atomenergie staark vu russescher Technik ofhänkt an doduerch wéineg hëlleft, eis Energieversuergung an Europa méi bëleg a fiabel ze maachen.

Vu dass dee meeschte Waasserstoff hei am Land, dee wäert benotzt ginn, aus dem Ausland wäert importéiert ginn, gëtt et nach eng Fro: Wéi gedenkt Dir, Iech op europäeschem Plang dofir anzusetzen, dass d'Waasserstoffproduktioun an Europa méiglechst séier a staark op Erneierbare baséiert, zum Beispill och iwwer transparent Labelingmethoden, oder och, fir ze verhënneren, dass nukleare Waasserstoff riskéiert, fälschlecherweis als nohalteg oder gréng klasséiert ze ginn?

Dëse Projet de loi gesäit vir, dass d'Waasserstofftankinfrastruktur bis spéitstens 2035 op erneierbare Waasserstoff setze soll. Dofir meng lescht Fro: Gëtt et Iwwerleeungen, d'Betriber geziilt dobäi ze ënnerstëtzen, dës Zilsetzung eventuell éischter ze errechen? A wa jo, wéi?

Et gëtt vill Froen. An ech weess, dass mer haut alleguer op deen nächste Punkt vum Ordre du jour waarden. Et ass awer keen einfache Sujet. An dofir mengen ech, dass et awer wichteg ass, dass mer dat hei nach eng Kéier verdéieren.

Mir wäerten dëse Projet de loi matstëmmen. Och wann et fir eis eebe Froe gëtt iwwer méiglech Risiken

an déi eis och Suerge maachen, ass et an eisen Ae wichteg, enger nohalteger Energietransitioun méi Weeër ze bidden. Domat gëtt allerdéngs och eis gemeinsam Verantwortung ëmsou méi grouss, fir en cours de route ze iwwerpräieren, ob mer nach ëmmer um richtege Wee sinn.

An Dir kënt Iech et denken: Et wier eiser Meenung no wichteg, dass mer ee Joer nom Akraaftfrieden zum Beispill vun dësem Text e Bilan géife maachen, fir iwwert d'Ëmsetzbarkeet, d'Wirtschaftlechkeet an awer och d'Nohaltegkeet vun de Léisungen, déi heiriwwer finanziert goufen, ze diskutéieren.

Och dës Kéier hunn ech heifir elo keng speziell Motioun virbereet, mee mir froen awer de Minister, bei eis an d'Kommissioun ze kommen, fir de Bilan maachen ze kommen, dann, wann déi néideg Informatiounen virleien.

Ech soen Iech Merci.

M. Claude Wiseler, Président | Ech soen der Madamm Welfring Merci. An den nächste Riedner ass den Här Sven Clement. Här Clement, Dir hutt d'Wuert.

(Brouhaha)

M. Sven Clement (Piraten) | Jo, merci, Här President. Léif Kolleeginnen a Kolleegen, deen heiten Text ass u sech op den éischte Bléck hi „just“ – „just“ tëschent Anführungszeichen – eng Verlängerung vun engem bestoenden Aidësystem. Mee wann een dann an den Detail creuséiert, an dat hu jo d'Virriednerinnen an d'Virriedner scho gemaach, da mierkt een, dass et awer zum Deel e Paradigmewissel ass, wa mer elo soen, mir wiessele vun enger Luedinfrastruktur hin zu enger Technologie mam Waasserstoff, déi awer – jo! – hir Challenge kennt, hir Challenge am Approvisionnement kennt a virun allem och hir Challenge kennt an der Effikassitéit, déi se huet.

Et muss een ëmmer an ëmmer erëm soen: Bei aller Léift zu Technologieoppenheet ass et ganz kloer, dass den Taux d'efficacité bei engem Direktlueder besser ass wéi bei engem, deen als Éischt Waasserstoff generéiert, dee Waasserstoff dann erëm verbrennt, fir domadder Strom ze generéieren, fir dann domadder en Auto unzedriewen.

Deementspriedend kann ech mech u sech hei de Wieder vum Joëlle Welfring uschléissen a feststellen, dass et méi effikass Moyene gëtt – an déi och ëmmer méi effikass ginn – a mer dofir elo mussen oppassen, dass mer hei net falsch Incitativ setzen.

Ech mengen net, dass dësen Text déi par défaut setzt, well mer eeben och eng Chargeursinfrastruktur subventionéieren, an dat relativ performant. Mee mir hunn awer weiderhin de Problem, dass mer hei eventuell Technologie subventionéieren, déi sech um Maart net behaapte kënnen. An dofir muss een dat ganz opmierksam kucken an et muss ee virun allem oppassen, dass mer net an déi nämmelecht Fale lafe wéi aner Länner, wou een elo gesäit, dass d'Infrastruktur zréckgebaut gëtt. Well dat wär jo wierklech dann absolut kokass: Mir finanziéieren mat effentleche Gelder eng Infrastruktur a mir gi se duerno zréckbauen, well se sech trotz a souguer mat effentleche Gelder net konnt behaapten!

Dat gesot, ass et mir op alle Fall hei net baang. Ech mengen, dass hei eng Technologie sech kloer wäert duerchsetzen, dat wäert d'Elektromobilitéit sinn, egal wat een do aus aneren Ecker héiert.

An dofir kënnen mir och den Accord zu dësem Projet ginn.

M. Claude Wiseler, Président | Merci, Här Clement. An dee leschten ageschriwwene Riedner ass den Här David Wagner. Här Wagner.

M. David Wagner (déi Lénk) | Merci, Här President. Mir wäerten dëse Projet och matstëmmen, quitte dass mer eis bei där éischter Versioun 2022 nach enthalen haten deemools. Dat hat och eng Begrënnung. An d'Begrënnung war jo, dass mer an der Europäescher Unioun, an eeben och hei zu Lëtzebuerg, nach ëmmer dee Wee fueren, effentlech Infrastrukturen duerno zu engem Deel, wéi dat de Fall ass, da fir Privatbedriewer zur Verfügung ze stellen. Well et ass jo elo dat, wat decidéiert ginn ass op europäeschem Niveau. Dat ass, dass u sech de Bedriewer vum Netz, an deem Fall Creos, déi och fir d'Infrastrukturen zoustänneg ass, an u sech de Staat oder d'effentlech Hand, déi dat alles opgebaut huet, duerno awer net d'äerfe kënnen de Proprietär si vun de Bornen. Dat muss jo ausgeschriwwen ginn, an dat iwwerhëlt dann eng privat Firma.

Dat heescht, dass ass ëmmer dee klassesche Modell fir ze soen, dass de Steierzueler tatsächlech an deem Fall fir d'Infrastrukturen, fir den Opbau, zoustänneg ass an dass duerno awer privat Sociéitéte kënnen Profitter doraus schloen. Dat ass net onbedéngt de gudde Wee. Dat huet jo och duerno eng Konsequenz, och hei zu Lëtzebuerg. Dat ass, dass déi Borne sech jo haaptsächlech zum Beispill a Parkinge vu Supermarchéen erëmfannen, well d'Betriber dat iwwerhuelen.

Jo, Elektromobilitéit ass warscheinlech d'Zukunft. Den effentlechen Transport ass d'Zukunft. Dee gansen aktuelle Fuepark komplett zu 100 % ze ersetzen duerch d'Elektromobilitéit, dat ass warscheinlech och net onbedéngt de Wee. Mee et ass evident, dass de Verbrenner keng Zukunft huet. An de Verbrenner, deen huet och e Coût fir d'Allgemengheet. Also, den Här Weidig wollt d'Zuele vum Energieminister wësen. Mee de Verbrenner huet e Coût fir d'Ëmwelt, fir d'Gesondheet, dat kann een och berechnen. An dat ass och d'Allgemengheet, déi dat muss bezuelen.

Et wier besser, wann d'Europäesch Unioun dee Wee géif goen, fir déi grouss Energietransitioun eendeitig besser ze planifiéieren an integral an effentlecher Hand bäizebehalen. Et gëtt scho Länner, déi dee Wee – zum groussen Deel, net zu 100 % – ageschloen hunn, wéi zum Beispill China, wou ee mierkt, dass scho quasi d'Hallschent vum Fuepark op Elektromobilitéit baséiert.

Mir gesinn och Däitschland, déi däitsch Automobilindustrie, déi sech jo esou laang geweigert huet, an nach ëmmer Schwierigkeeten huet, an d'Elektromobilitéit eranzegoen. Wat maache se elo? Elo drécke se beim Mercosur, fir – ech wollt scho bal soen, hire Ramsch – hir Verbrennerautoen a Latäinamerika lasszeginn, well dat ass dann hir grouss Hoffnung. Si hu sech do e bëssen an d'Bee geschoss.

Voilà, dat heescht, et ass evident, dass och grouss Ëmwälzung mussen vun der effentlecher Hand ënnerstëtzt ginn. An ech wëll nach just drun erënneren, well méi ironesch geet et jo net: De grouss Liberarianer Elon Musk an den USA, deen ass elo rose mat sengem „ex-best buddy“, dem Donald Trump. Deen ass ënner anerem rosen, well den Donald Trump jo d'Subventiounen fir d'Elektroautoen ofgeschaaft huet, dat heescht fir seng Autoen. Tesla ass jo och amgaangen, immens vill ze verléieren.

Dat selwecht gëllt jo och souguer fir SpaceX. SpaceX, eng privat Entreprise, mee se kann nëmme funktionéieren, wann e mächtige Staat hannendrun ass, fir déi ganz grouss Expeditionen ze finanziéieren. Dofir ass et immens interessant ze gesinn, wa grouss Liberarianer ëmmer de Staat wëlle quasi zerstéieren, ausser wann et hinne perséinlech eppes bréngt! Dann op eemol mussen de Staat an de Steierzueler asprangen, fir Milliarde kënnen ze finanziéieren! Voilà.

Mee dat gesot, wäerte mir deen heite Projet de loi trotzdem matënnerstëtzen.

M. Claude Wiseler, Président | Merci, Här Wagner. Domat wär d'Lëscht vun den ageschriwwene Riedner ofgeschloss.

An dann hätt d'Regierung d'Wuert. Här Wirtschaftsminister.

Prise de position du Gouvernement

M. Lex Delles, Ministre de l'Économie, des PME, de l'Énergie et du Tourisme | Merci villmools, Här President. Dir Dammen an Dir Hären, loosst mech, fir unzefänken, nach eng Kéier ënnersträchen, wéi wichteg dëse Projet ass, fir eebe grad bei den Ziler vun eiser Dekarbonisatioun weiderzkommen, Ziler, déi mer alleguerten heibannen deelen – bal alleguer heibannen deelen –, fir definitiv weiderzkommen an der Dekarbonisatioun, fir déi Méiglechkeeten och en place ze setzen, déi mer hunn.

Mir sinn eis eens als Regierung – mir hunn et och schonnoncéiert –, dass mer wäerten alleguerten déi Moyenen, déi d'Ouverturen hunn op europäischem Niveau, fir kënnen ënnerstëtzen ze ginn, och wäerten huelen. A grad an deem Kader beweege mer eis. Mir beweegen eis hei am Kader vum GBER (ndlr: General Block Exemption Regulation), fir den Entreprises déi néideg Infrastrukturelle Hilfe kënnen ze ginn, fir eebe grad – an ech mengen, dat ass gëschter ugeschwat ginn – op där enger Säit d'Elektromobilitéit an awer och d'Infrastruktur kënnen ze hunn.

An deem éischten Deel vum Gesetz gouf et zwou Achsen, wou e Call gemaach ginn ass, also eng Mise en concurrence fir d'Installatiounen vu Bornen. Do sinn eng ronn 1.000 Bornen iwwert déi Programmer hei installéiert ginn, 1.000 Bornen, déi also bäikomm sinn, nëmme well dee Projet hei en place gesat ginn ass.

Mir hunn natierlech eng Consultation publique gemaach fir ze kucken: Mee wou sinn nach verschidde Blocagen? Firwat geet et op verschidde Niveaunen net weider? Éischtens war dat do, well een huet missen ChargyOK sinn. An Tëschenzäit wësst Der jo alleguerten, dass d'Konzessioun fir de Chargy-Reseau, dee virdu staatlech war, ausgeschriww ginn ass, fir eebe grad eng Lacune am Marché opzefänken. Dat heescht, de Staat huet sech erausgezunn aus dem Opbau vun de Bornen. A grad dofir ass et wichteg, dass mer weiderkommen, fir der nach méi kënnen ze installéieren.

An op där anerer Säit wäert dann och hei am Projet d'Méiglechkeet bestoen, mobill Borne kënnen en place ze setzen. Och dat wäert nach eng Kéier de Secteur vun der Konstruktioun, zum Beispill vum Handwierk, nach eng Kéier weiderbréngen, well et da méiglech ass, och Elektromobilitéit op e Chantier ze bréngen, wou ee vläicht net déi néideg Capacitéiten huet, fir do kënnen weiderzefueren.

Mir sinn hei an engem Kader – fir op déi verschidde Froen ze äntweren –, wou et drëm geet, dass mer och déi néideg Installatiounen net nëmme zu Lëtzebuerg kréien, mee a ganz Europa kënnen en place setzen, wou virgesinn ass, dass op d'mannst all 60 Kilometer a béid Richtungen op den Haaptautobunne Fastchargere fir Autoen a fir Camion sinn. A grad do ass et wichteg, dëse Projet de loi ze maachen, fir eeben och do kënnen Appels à projets ze maachen. Wéi kënnen mer deem gerecht ginn, wat d'Obligatioun ass, fir dass mer eeben och d'Elektromobilitéit bei de Camionen kënnen weiderbréngen?

En zweete Volet ass deen, dass ee muss op d'mannst op all 200 Kilometer Waasserstofftankstellen op den Haaptachsen hunn. An och déi Méiglechkeet gi mer

eis hei. Mir hunn eng Waasserstofftankstell zu Lëtzebuerg. De Besoin ass nach net direkt do, fir eng zweet ze maachen, mee d'Méiglechkeet gi mer eis hei, fir eebe grad, esou wéi et och am Koalitiounsaccord steet, déi ganz Breet vun deene verschiddenen Aiden a Méiglechkeete kënnen eriwwerzeginn.

Et si verschidde Froen opgeworf ginn iwwert d'Wirtschaftlechkeet vun engem Elektrocamion a vun der Installatioun vu Bornen. Ma grad dofir hu mer déi verschidde Projet-de-loien. An et ass nach rezent ee gestëmmt ginn, fir eebe kënnen déi néideg Hëlfelefen ze ginn, well et nach net wirtschaftlech ze maachen ass. D'Präisser vun engem Waasserstoffcamion a vun engem elektresche Camion sinn nach ëmmer héich, vill méi héich wéi déi vun engem Diesel. Mir gesinn, dass d'Präisser erofginn, mee trotzdem ass nach ëmmer e groussen Delta do. Wa mer dat wëlle raisonnablement maachen a wa mer et seriö mengt mat der Dekarbonisatioun, da muss mer déi néideg Hëlfelefsstellungen do ginn, awer och bei der Installatioun vun de Bornen.

Déi Fro vum Waasserstoff, déi sech an der EU stellt, do ass d'Positioun vu Lëtzebuerg kloer: Mir brauche Waasserstoff! Dofir och déi verschidden Accorden, déi mer mat eisen Nopeschlänner hunn, sief et mat der Belsch, fir de Waasserstoff kënnen vun Antwerpen erfrof ze kréien, an op där anerer Säit Diskussiounen mat Däitschland, wou mer och en Accord ënnerschriwwen hunn, fir iwwert d'Saarland eriwwer kënnen de Waasserstoff ze kréien. D'Diskussiounen mat Frankräich sinn nach amgaangen.

Op EU-Niveau schwätze mer eebe grad vun der Installatioun vun der Backbone, fir iwwerhaapt mol de Waasserstoff aus dem Süden an Zentraleuropa respektiv Richtung Däitschland kënnen ze bréngen. All dat si Projeten, déi mir als Lëtzebuurger Regierung ënnerstëtzen.

Eng Saach, déi Der zum Atom gesot hutt: Do war um leschte Conseil d'Positioun vu Lëtzebuerg ganz kloer, zesumme mat Éisträich. Dat war an de Konklusiounen, dass Atom net kann als erneierbar Energie unerkannt ginn. Déi Konklusiounen hu mir als Lëtzebuerg matgedroen. An natierlech kommen ech ganz gäre fir all Presentatioun an d'Kommissioun. Ech mengen, mir haten dat jo och scho gemaach. Ech mengen, dass et ëmmer wichteg ass, déi verschidde Regimenter ze maachen.

An ech soe Merci villmools fir déi breet Zoustëmmung.

Une voix | Très bien!

M. Claude Wiseler, Président | Merci, Här Minister. Domat wär dann d'Diskussioun zu dësem Projet de loi ofgeschloss.

A mir géifen zur Ofstëmmung iwwert de Projet de loi 8474 kommen. Den Text steet am Document parlementaire 8474³.

Vote sur l'ensemble du projet de loi 8474 et dispense du second vote constitutionnel

An ech géif d'Ofstëmmung opmaachen. De Quorum ass erreicht. Vote par procuration. An de Vott ass ofgeschloss.

D'Resultat vum Vott ass: 55 Jo-Stëmme, 5 Nee-Stëmme, keng Abstentioonen. Dëse Projet de loi ass also mat 55 Jo-Stëmme géint 5 Nee-Stëmme bei kenger Abstentiooun uegoholl.

Ont voté oui : Mmes Diane Aehm (par M. Laurent Mosar), Nancy Arendt épouse Kemp, MM. Maurice Bauer, Jeff Boonen, Alex Donnersbach, Emile Eicher, Félix Eischen, Paul Galles (par Mme Stéphanie Weydert), Mme Françoise Kemp, MM. Marc Lies (par Mme Nathalie

Morgenthaler), Ricardo Marques, Mmes Octavie Modert, Nathalie Morgenthaler, MM. Laurent Mosar, Jean-Paul Schaaf, Marc Spautz, Charles Weiler, Mme Stéphanie Weydert, MM. Claude Wiseler, Michel Wolter (par Mme Octavie Modert) et Laurent Zeimet ;

Mme Barbara Agostino, MM. Guy Arendt, André Bauler, Gilles Baum, Mmes Simone Beissel, Corinne Cahen, MM. Luc Emering, Fernand Etgen, Patrick Goldschmidt, Gusty Graas, Mmes Carole Hartmann, Mandy Minella, Lydie Polfer (par M. Fernand Etgen) et M. Gérard Schockmel ;

M. Dan Biancalana, Mmes Taina Bofferding, Liz Braz, Francine Closener, M. Yves Cruchten, Mme Claire Delcourt, MM. Mars Di Bartolomeo (par M. Ben Polidori), Georges Engel, Franz Fayot, Claude Haagen, Mme Paulette Lenert et M. Ben Polidori ;

Mme Djuna Bernard, M. Meris Sehic (par Mme Djuna Bernard), Mmes Sam Tanson et Joëlle Welfring ;

MM. Sven Clement et Marc Goergen ;

MM. Marc Baum et David Wagner.

Ont voté non : MM. Jeff Engelen, Dan Hardy, Fred Keup, Mme Alexandra Schoos (par M. Tom Weidig) et M. Tom Weidig.

Freet d'Chamber d'Dispens vum zweete Vote constitutionnel?

(Assentiment)

Dann ass dat esou decidéiert.

3. Déclaration de M. le Premier ministre Luc Frieden sur la réunion avec les partenaires sociaux, suivie d'un débat

An da komme mer zu dem zweete Punkt vun eisem Ordre du jour vun haut de Moien, an zwar enger Deklaratioun vum Premierminister Luc Frieden zur Reunion mat de Sozialpartneren. Uschléissend féiert d'Chamber eng Debatt. Här Premierminister, Dir hutt d'Wuert.

Déclaration

M. Luc Frieden, Premier ministre | Här President, Dir Dammen an Dir Hären Députéiert, léif Kollegeen aus der Regierung, Nationalfeierdag hunn ech gesot, dass mir all dat Bescht wëlle fir eist Land. A mir sinn am beschten, wa mir zesummefannen an zesumme schwätzen. An dat war, no e bësse méi turbulente Wochen, d'Zil vun der Regierung, wéi se d'Sozialpartner gëschter op eng Reunion invitéiert huet, déi de Moien ëm 2.00 Auer opgehalen huet, no eelef Stonnen intensiven Diskussiounen.

Et ass normal, dass mer hei am Haus vun der Demokratie, virun deenen, déi all d'Leit am Lëtzebuurger Land verrieden, den Députéierten, e Bericht maachen iwwer eng Sitzung, déi wichteg war, mee déi natierlech och hir Repercussioune féint an der ganzer Gesellschaft: fir déi, déi do um Dësch souzen, an déi, déi verrieden, an och fir all déi aner Leit am Lëtzebuurger Land, mat all hirer Diversitéit vun hire Meenungen an hiren Iwwerzeegungen. An et ass d'Flicht vun enger Regierung an och vun engem Parlament, déi ënnerschiddlech Meenungen all an engem gewëssene Moment zesummenzibréngen.

Eist Land leeft dervun, a sai Succès ass och dorop opgebaut, dass mer eng staark sozial Kohäsion hunn, e staark soziale Fridden, och eng gewësse Rou, déi et eis erlaabt, iwwert déi Erausforderungen, déi eist Land huet, ze schwätzen. An där Erausforderungen hu mer.

Mir müssen et fäerdegbréngen an eisem Land, dass mer Aarbechtsplaze kënnen schafen an engem Émfeld,